

UNIVERSITETI / UNIVERSITY
"ISA BOLETINI"
MITROVICË

SYLLABUSI: DETALET E MAKINAVE I - PROGRAMI: INXHINIERI MEKANIKE		
Fakulteti:	Inxhinierisë Mekanike dhe Kompjuterike	
Departamenti:	Inxhinieri Mekanike	
Niveli:	Bachelor	
Kodi i lëndës:		
Lënda:	Mbrotja në punë dhe Ambientit	
Statusi lëndës:	Zgjedhore (Z)	(Obligative apo zgjedhore)
Semestri:	Katërt (IV)	(Dimëror/ Veror)
Fondi i orëve:	2+1	(Sipas programit të aprovuar)
ECTS:	4	(Sipas programit të aprovuar)
Orari/Salla:	E hënë, 8 ⁰⁰ -10 ³⁰ , S305	
Viti akademik:	2024/25	
Mësimdhënës/e:	Prof. Dr. Ahmet Latifi	
Asistent/e:		
Kontaktet:	Mësimdhënës/e	Asistent/e
Email:	ahmet.latifi@umib.net ,	
Telefon:		
P ë r s h k r i m i l ë n d ë s	Kursi mbi Mbrotja në punë dhe Ambientit është krijuar për t'u ofruar studentëve një kuptim të plotë të çështjeve të sigurisë në vendin e punës dhe rregulloreve që lidhen me praktikën inxhinierike. Ai mbulon tema të tilla si identifikimi i rrezikut, vlerësimi i rrezikut, politikat dhe procedurat e sigurisë, pajisjet mbrojtëse personale, kornizat ligjore dhe rregullatore dhe komunikimi efektiv në lidhje me çështjet e sigurisë. Nëpërmjet këtij kursi, studentët do të zhvillojnë njohuritë dhe aftësitë e nevojshme për të siguruar një mjedis pune të sigurt dhe të shëndetshëm për të gjithë punonjësit.	
Q ë l l i m i	Qëllimi i lëndës është t'u ofrojë studentëve njohuritë dhe aftësitë e nevojshme për të identifikuar dhe parandaluar rreziqet në vendin e punës, në përputhje me kornizat ligjore dhe rregullatore përkatëse dhe të zbatojë politika dhe procedura efektive të sigurisë për të garantuar një jetë të sigurt dhe të shëndetshme. ambient pune për të gjithë..	

R e z u lt a t e t e p r i ts h m e t ë n x ë n ie s	Pas përfundimit të lëndës, studentët duhet të jenë në gjendje të: • Të kuptojnë kuadrin ligjor dhe rregullator në lidhje me shëndetin dhe sigurinë në punë, duke përfshirë rolet dhe përgjegjësitë e punëdhënësve, punonjësve dhe rregullatorit. • Shpjegojnë rëndësinë e shëndetit dhe sigurisë në punë në inxhinieri, duke përfshirë përfitimet e sigurimit të një mjedisi të sigurt dhe të shëndetshëm pune për punonjësit dhe punëdhënësit. • Identifikojnë burimet dhe shkaqet kryesore të rreziqeve dhe dëmtimeve në vendin e punës dhe zhvillon aftësitë efektive për identifikimin e rreziqeve dhe vlerësimin e rrezikut. • Zhvillimi dhe zbatimi i politikave dhe procedurave efektive të sigurisë për të parandaluar dhe zbutur lëndimet dhe sëmundjet në vendin e punës, duke përfshirë programe trajnimi dhe komunikimi për të promovuar pajtueshmërinë dhe praktikatat më të mira.
--	---

	Javët	Tema
P r o g r a m i	Java - I	Hyrje në mbrojtjen në punë dhe ambientit; rëndësinë e sigurisë në punë dhe mbrojtjen e mjedisit. • Hyrje në kursin dhe objektivat e kursit • Rëndësia e sigurisë në punë dhe mbrojtja e mjedisit • Pasqyrë e rregulloreve të sigurisë dhe ligjeve dhe udhëzimeve për mbrojtjen e mjedisit
	Java - II	Hyrje në mbrojtjen në punë dhe ambientit; rëndësinë e sigurisë në punë dhe mbrojtjen e mjedisit (Vazhdim). • Hyrje në kursin dhe objektivat e kursit • Rëndësia e sigurisë në punë dhe mbrojtja e mjedisit • Pasqyrë e rregulloreve të sigurisë dhe ligjeve dhe udhëzimeve për mbrojtjen e mjedisit
	Java - III	Rregulloret dhe udhëzimet e sigurisë; ligjet dhe rregulloret për mbrojtjen e mjedisit. • Rishikimi i rregulloreve dhe udhëzimeve të sigurisë • Pasqyrë e ligjeve dhe rregulloreve për mbrojtjen e mjedisit • Raste studimore dhe diskutime mbi rëndësinë e respektimit të rregulloreve të sigurisë dhe mbrojtjes së mjedisit
	Java - IV	Rregulloret dhe udhëzimet e sigurisë; ligjet dhe rregulloret për mbrojtjen e mjedisit. • Rishikimi i rregulloreve dhe udhëzimeve të sigurisë • Pasqyrë e ligjeve dhe rregulloreve për mbrojtjen e mjedisit • Raste studimore dhe diskutime mbi rëndësinë e respektimit të rregulloreve të sigurisë dhe mbrojtjes së mjedisit
	Java - V	Të drejtat dhe detyrat e punëtorëve; kualifikimet profesionale për punonjësit. • Të drejtat dhe detyrat e punëtorëve • Kualifikime profesionale për punonjësit • Rëndësia e trajnimit dhe zhvillimit profesional për garantimin e sigurisë dhe mbrojtjes së mjedisit
	Java - VI	Të drejtat dhe detyrat e punëtorëve; kualifikimet profesionale për punonjësit. • Të drejtat dhe detyrat e punëtorëve • Kualifikime profesionale për punonjësit • Rëndësia e trajnimit dhe zhvillimit profesional për garantimin e sigurisë dhe mbrojtjes së mjedisit
	Java - VII	Kushtet e punës; motivimi për punonjësit. • Parimet e kushteve të punës për garantimin e sigurisë dhe mbrojtjes së mjedisit • Strategji për motivimin e punonjësve për t'i dhënë përparësi sigurisë dhe mbrojtjes së mjedisit • Raste studimore dhe diskutime se si kushtet e punës dhe motivimi i punonjësve mund të ndikojnë në sigurinë dhe mbrojtjen e mjedisit
	Java - VIII	Kushtet e punës; motivimi për punonjësit. • Parimet e kushteve të punës për garantimin e sigurisë dhe mbrojtjes së mjedisit • Strategji për motivimin e punonjësve për t'i dhënë përparësi sigurisë dhe mbrojtjes së mjedisit • Raste studimore dhe diskutime se si kushtet e punës dhe motivimi i punonjësve mund të ndikojnë në sigurinë dhe mbrojtjen e mjedisit
	Java - IX	Masat e sigurisë për shmangien e lëndimeve në punë; siguria nga ndikimet e rrezikshme të rrymës elektrike. • Masat e sigurisë për shmangien e lëndimeve në punë • Masat dhe masat paraprake të sigurisë elektrike • Ushtrime praktike dhe demonstrime mbi masat e sigurisë

Java - X	Masat e sigurisë për shmangien e lëndimeve në punë; siguria nga ndikimet e rrezikshme të rrymës elektrike. • Masat e sigurisë për shmangien e lëndimeve në punë • Masat dhe masat paraprake të sigurisë elektrike • Ushtrime praktike dhe demonstrime mbi masat e sigurisë
Java - XI	Mbrojtja nga zjarri; furnizimet e vetësigurisë dhe pozicioni i punës. • Mbrojtja nga zjarri • Parimet e furnizimeve të vetësigurisë dhe pozicionit të punës • Raste studimore dhe diskutime mbi rëndësinë e mbrojtjes nga zjarri dhe furnizimeve të vetësigurisë
Java - XII	Mbrojtja nga zjarri; furnizimet e vetësigurisë dhe pozicioni i punës. • Mbrojtja nga zjarri • Parimet e furnizimeve të vetësigurisë dhe pozicionit të punës • Raste studimore dhe diskutime mbi rëndësinë e mbrojtjes nga zjarri dhe furnizimeve të vetësigurisë
Java - XIII	Nocioni dhe standardet e sigurisë në punë; rëndësinë ekonomike, humanitare dhe sociale të sigurisë në punë dhe mbrojtjen e mjedisit. • Nocioni dhe standardet e sigurisë në punë • Rëndësia ekonomike, humanitare dhe sociale e sigurisë në punë dhe mbrojtjes së mjedisit • Diskutimet dhe prezantimet në grup mbi rëndësinë e sigurisë dhe mbrojtjes së mjedisit në shoqëri dhe në vendin e punës
Java - XIV	Nocioni dhe standardet e sigurisë në punë; rëndësinë ekonomike, humanitare dhe sociale të sigurisë në punë dhe mbrojtjen e mjedisit. • Nocioni dhe standardet e sigurisë në punë • Rëndësia ekonomike, humanitare dhe sociale e sigurisë në punë dhe mbrojtjes së mjedisit • Diskutimet dhe prezantimet në grup mbi rëndësinë e sigurisë dhe mbrojtjes së mjedisit në shoqëri dhe në vendin e punës
Java - XV	Burimet dhe shkaqet bazë të rreziqeve dhe dëmeve në punë; marrëdhëniet njerëzore, rreziqet dhe masat e sigurisë nga pjesët e lëvizshme të makinerive dhe pajisjeve; e ardhmja e punës së sigurisë dhe mbrojtjes së mjedisit. • Identifikimi i burimeve dhe shkaqeve bazë të rreziqeve dhe dëmtimeve në punë • Parimet e masave të sigurisë nga pjesët e lëvizshme të makinerive dhe pajisjeve • E ardhmja e punës së sigurisë dhe mbrojtjes së mjedisit • Prezantimet përfundimtare të projektit dhe përfundimi i kursit Vlerësimi i kursit dhe komentet

Literatura

L i t e r a t u r a	• Ligjërata të Autorizuara, Ahmet Latifi. • Charles Wentz, Safety, Health, and Environmental Protection, ISBN-13: 978-0070693104 • Occupational Health and Safety Management: A Practical Approach by Charles D. Reese (2017) • Fundamentals of Occupational Safety and Health by Mark Friend and James Kohn (2017) • Introduction to Occupational Health in Public Health Practice by Bernard J. Healey and Kenneth T. Walker (2012) • Safety Engineering: Principles and Practices by Roger L. Brauer (2011) • Guidelines for the Use of Personal Protective Equipment (PPE) in Healthcare Settings by the Centers for Disease Control and Prevention (CDC) • American Society of Safety Professionals (ASSP) Safety Standards and Recommended Practices
--	---

M e t o d o l o g j i a e m ë s i m d h ë n j ë s	Kursi do të ofrohet përmes një kombinimi të leksioneve, diskutimeve në grup, studimeve të rasteve dhe ushtrimeve praktike. Studentëve do t'u kërkohet të kryejnë detyra, projekte dhe prezantime në lidhje me temat e kursit. Kursi do të përfshijë gjithashtu leksione të ftuar nga profesionistë të industrisë dhe vizita në terren në vendet e punës dhe organizatat për mbrojtjen e mjedisit.			
	Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit – 1 ECTS kredi = 25 orë)			
	Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
	Ligjërata	2	15	30
	Ushtrime teorike	1	15	15
	Punë praktike	-	-	-
	Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	1	5	5
	Ushtrime në terren	1	7	7
	Teste, kollokfiume, seminare	1	1	1
	Detyra të shtëpisë	3	4	12
	Koha e studimit vetanë të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	4	4	16
	Përgatitja përfundimtare për provim	3	3	9
	Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuiz, provim final)	1	1	1
	Projektet, prezantimet, etj	2	2	4
	Totali			100

V l e r ë s i m i	Metodat e vlerësimit		
	Vlerësimi do të bazohet në detyra, kuize, prezantime, projekte dhe një provim përfundimtar. Pesha për secilin komponent të vlerësimit do të jepet në përmbledhjen e kursit. [sipas Statutit dhe Rregullores për studime të UMIB-it]		
	Testet/Kollokviumet (Testi i parë); (Testi i dytë); (Testi i tretë)		15%
			15%
	Test praktik gjatë ushtrimeve (Ese)		
	Punim seminari		
	Interpretimi dhe prezantimi i krijimtarisë artistike dhe i punëve të tjera.		
	Detyrat dhe kurset gjatë semestrit.		15%
	Praktikë profesionale		
	Tjetër [specifiko], Vijueshmëria		
	Provimi final		55%
	Totali	:	100%
	Nota përfundimtare:	Pikët (%)	Nota
		91 – 100	10
		81 - 90	9
		71 - 80	8
		61 - 70	7
		51 - 60	6

P o l i t i k a t a k a d e m i k e	Caktohen kriteret për vijueshmëri të rregullt dhe rregullat e mirësjelljes gjatë organizimit të mësimi.
	Puna me kompjuter
	Punimet grafike, duhet të vizatohet dhe shkruhen me kompjuter. Në punime janë të obligueshme respektimi i kriterëve qoftë për aspektin vizual ashtu edhe përmbajtësor të punimeve të kërkuara. Gjatë punimeve kërkohet që të respektohen rregullat drejtshkrimore.
	Etika në mësim
	Punimet grafike duhet të jenë punime personale të secilit student. Nuk do të ketë tolerancë për kopjime, “huazime” nga interneti apo çfarëdo materiali tjetër. Punimet e njëjta apo të ngjashme do të kenë vlerësime negative në vlerësimin përfundimtar të studentit.
	• Afatet
	Në marrëveshje me studentët do të përcaktohen afatet e dorëzimit të punimeve. Nuk do të ketë tolerancë për vonesë në dorëzimin e punimeve. Mosardhja në orën kur është shpjeguar detyra nuk e arsyeton studentin për mosdorëzim të punimit. Afati do të jepet më herët. Po qe se do të udhëtoni jashtë vendit, atëherë duhet të dorëzoni punimi më herët . Studenti/ja ka të drejtë të kërkojë konsultim me profesorin sa herë e shih të arsyeshme dhe të nevojshme për kryerjen e punimit të tij/saj.
	• Rregullat e mirësjelljes dhe politikat akademike :
	o pjesëmarrje aktive e studentëve në ligjërata dhe ushtrime
	o pjesëmarrje në diskutim, komente dhe shprehje e lirë e opinionit, mendimit dhe qëndrimit akademik (me argumente)
	o e obligueshme puna e pavarur dhe shfrytëzimi i burimeve shtesë të informacionit (web-faqet e ndryshme shkencore, revista shkencore, përmbledhje punimesh të konferencave etj)
	o respektimi i orarit të ligjëratave dhe ushtrimeve, pa e cenuar lirinë akademike (telefonat celularë pa zë)
	o respektimi i fjalës, mendimeve dhe ideve të kolegëve,
	o nuk lejohet ardhja me vonesë dhe dalja pa ndonjë arsye të qëndrueshme nga ligjërata, ushtrime, testi apo provimi,
	o përgatitja dhe mbajtja e ligjëratave përkatëse, (obligim i mësimdhënësit).
	o nëse studenti mungon më shumë se katër here pa arsye në ligjërata dhe ushtrime, nuk merr nënshkrimin për vijueshmëri.
	o studenti nuk mund t’i nënshtrohet provimit pa dokument zyrtar,
	o nëse student është i pakënaqur me notën e fituar, ka të drejtë ankese me shkrim dekanit, brenda dy dite të punës, pas shpalljes së rezultateve, Statuti i UMIB-it
	o nëse studenti nuk i përfill rregullat në provim, përdorë mjete që nuk lejohen, vlerësohet me notë negative.

Mitrovicë; 29/03/2023

Bartësi i lëndës: Prof. Dr. Ahmet Latifi